

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Ngo Tran Thuy An

Název práce: Způsoby zabraňující plýtvání jídlem ve vietnamské kultuře z hlediska antropologie jídla

Vedoucí práce: *Gabriela Fatková*

1. CÍL PRÁCE (*uvedte, do jaké míry byl naplněn*):

Cílem této práce je prozkoumat, jakým způsobem vietnamská kultura minimalizuje plýtvání jídlem, a popsat tento fenomén z hlediska vlivu symboliky, rituálů, rodiny a komunity. Autorka vlastním výzkumem odhalila celou řadu kulturně ustavených způsobů šetrného zacházení s potravinami ve sledované komunitě, a cíl se jí tak podařilo naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Práce je rozsahem dostatečná. V teoretické části se autorka snaží nejprve zmapovat různé přístupy k tématu jídla v antropologii a následně i tematizuje konceptualizaci ne-jídla a zbytků jídla. Více prostoru by dle mého názoru bylo vhodné věnovat samotnému tématu „zbytků jídla“, než složitému přehledu formování antropologie jídla jako subdisciplíny.

Praktická část práce je vydařená. Jednotlivé popisované praxe autorka vztahuje nejen k genderovým rolím, ale především k rolím v rámci příbuzenské struktury (např. zodpovědnost matky za dojíždání potravy, která se již nehodí pro ostatní rodinné příslušníky) a věkové stratifikaci. V práci autorka mapuje emické chápání a vnitřní kategorizaci jídla u sledované komunity. Popisuje představy o posmrtném životě a návazné praxe spojené s jídlem a závěry zasazuje do kontextu migrace do ČR a ztráty vazby na zesnulé příbuzné. Kategorii plýtvání jídlem uchopuje velmi široce (což je v tomto kontextu nadměrně vhodné) a popisuje jak aktivity mající za cíl, aby zbytky jídla vůbec nevznikly, tak aktivity, které zachraňují staré jídlo. Pro mě jsou obzvláště cenné pasáže, kde popisuje způsoby, jakým rodiče s dětmi mluví o jídle, v nichž je vytvářen primární význam jídla a jeho pozice v symbolickém systému.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Jazykový projev je v pořádku, na citované práce je v průběhu textu korektně odkazováno. Práce obsahuje tabulku respondentů, v níž je uveden jejich věk a konfese a vlastní fotografie rozložení jídelního stolu a novoročního vařeného rýžového koláče Bánh chung. Přílohy vhodně dokládají text, byť já bych jako čtenář uvítala také fotografie trochu zabydlené lidmi a konkrétní praxí kolem jídla (samozřejmě pokud by s tím respondenti souhlasili).

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky,*

originalita myšlenek apod.):

Ačkoliv to na první pohled nemusí být patrné, práce je tak trochu ušita horkou jehlou. Byla bych jako vedoucí raději, kdyby byla více konzultovaná a mohly jsme nad terénním pozorováním a postřehy vézt dialog. Nicméně i přes absenci řádných pravidelných konzultací se autorce podařilo prokázat, že je schopna aplikovat antropologickou metodologii, adaptovat ji pro zkoumaný terén a promyslet získaná data ve světle vybraných teorií.

Autorka celou dobu práce pochybovala o vhodnosti vedení rozhovorů s vlastními příbuznými. Svůj výzkum v jednu chvíli úplně zastavila, protože v metodologickém kurzu jí bylo rezolutně řečeno, že zkoumat vlastní příbuzné je nesprávné. Je mi o to více líto, že neprobíhaly konzultace, kde bych mohla toto úvodní zamrznutí v tématu prolomit tím, že bych autorce nabídla ke srovnání jiné, s jejím výzkumem srovnatelné, monografie v oboru antropologie jídla, kde je práce s vlastními příbuznými zcela obvyklá (viz Meredith Abarca, 2006, *Voices in the kitchen, Views of Food and the World from Working-Class Mexican and Mexican American Women*). Jednotlivé praktiky týkající se stravy (foodways) jsou utvářeny i reprodukovány v rodinném kruhu, rutinní vyřazení příbuzných z výzkumu je spíše důkazem nepochopením tématu a jsem ráda, že od něj autorka nakonec upustila.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ *(jedna až tři):*

V úvodu práce uvádíte jako zdroj inspirace trojúhelník Warrena Belasca, jak byste popsala foodways vietnamské komunity v ČR a jejich vztahování se ke zbytkům potravy a plýtvání pomocí pojmů identity, pohodlí a zodpovědnosti?

Na konci práce zmiňujete situace, kdy jsou některé potraviny (např. rýže) rutinně přirovnávány k ženskému tělu a jeho procesům. Byla byste schopna tento systému metaforické genderovanosti potravin ve vietnamské kultuře vyložit blíže? (jsou některé potraviny např. přirovnávány k mužskému tělu? Nebo jen ženské tělo je přirovnáváno k předmětům ke konzumaci?)

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA *(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):*

Při přesvědčivé obhajobě **velmi dobře**, jinak **dobře**.

Datum:

13.5.2024

Podpis:

Fally